

Полчанінова І. Л.,
канд. екон. наук,
доцент кафедри туризму і готельного господарства,
Грицькова К. В.,
магістрант,
*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЙ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ТУРИСТСЬКОЇ ГАЛУЗІ ХАРКІВСЬКОГО РЕГІОНУ НА ОСНОВИ СЦЕНАРНОГО ПІДХОДУ

У сучасних умовах реформування регіональної економіки України, стратегічне управління слід розглядати як фундаментальну основу кардинальної модернізації існуючої системи управління підприємствами туристської галузі регіону.

На основі узагальнення теоретичних напрацювань та практичного вітчизняного і зарубіжного досвіду, в роботі обґрунтовано основні напрямки вдосконалення існуючої системи управління інноваційним розвитком підприємств туристської галузі регіону. Показано, що сучасне ділове середовище висуває нові вимоги до системи управління розвитком туристських підприємств. Ефективним інструментом узгодження цілей інноваційного розвитку підприємств і контролю за їх досягненням є система Balanced Scorecard, яка націлена на узгодження короткострокових цілей діяльності підприємств із їх місією і стратегією на довгострокову перспективу [1].

Сучасні підприємства туристської галузі, як за структурою, так і за принципами функціонування і розвитку, відносяться до класу складних соціально-економічних систем. Тому при обґрунтуванні вироблення стратегій інноваційного розвитку доцільно комплексне використання економічних методів і апарату математичного моделювання.

В роботі розглядається розроблена авторська методика формування стратегій інноваційного розвитку підприємств туристської галузі Харківського регіону на засадах сценарного підходу, що дозволяють оцінити ефективність стратегій і наслідки прийнятих управлінських рішень.

Розробка стратегій інноваційного розвитку проводиться по всіх ключових аспектах: фінансової діяльності, відносин з клієнтами, організації бізнес-процесів підприємств, навчання і розвитку. Зібрані воедино, ці перспективи дають цілісну картину стратегії підприємств туристської галузі і динаміки їх інноваційного розвитку.

Для оцінки діяльності туристських підприємств Харківського регіону на різних стадіях реалізації стратегій розроблена модель оцінки інноваційного розвитку підприємства з виділенням підсистем «як є» і «як повинно бути». Відмітна особливість розробленої моделі полягає в комплексному підході до аналізу інноваційного розвитку підприємств туристської галузі при реалізації

конкретної стратегії і прогнозування основних показників. Модель дозволяє досліджувати як існуючий, так і прогнозований стан підприємств туристської галузі регіону при реалізації відповідних стратегій розвитку.

Оцінка стану інноваційного розвитку підприємств туристської галузі Харківського регіону проводиться за допомогою:

- аналізу коефіцієнтів – обчислення різних відносин між показниками окремих статей звітності;
- горизонтального аналізу – визначення параметрів і тенденції їх зміни, шляхом порівняння величин показників за аналізований інтервал часу;
- вертикального аналізу – визначення питомої ваги окремих статей фінансового звіту і їх співвідношення.

Для формування стратегічних планів і вибору механізмів їх реалізації пропонується використовувати сценарне планування, під яким розуміється підхід до розробки стратегії, що спирається на побудову широкого спектру варіантів розвитку майбутнього і розробка на його основі стратегії, стійкої до впливу різних варіантів майбутніх подій [2].

Процеси прогнозування здійснюються поетапно. На першому етапі проводиться аналіз фактичних даних за минулий період. На другому етапі проводиться узгодження даних, одержуваних в процесі аналізу, з фактичними звітними даними, з метою визначення характеру тенденцій зміни загальнорегіональних показників. На третьому етапі – безпосередньо прогнозування.

З метою оцінки обраних стратегій і заходів з їх реалізації розроблена методика проведення сценарно-стратегічних експериментів на моделі оцінки інноваційного розвитку підприємств туристської галузі Харківського регіону. Модель налаштовується на конкретне туристське підприємство за допомогою формування відповідних баз даних та інтерфейсу. Таким чином, модель являє собою гнучкий програмний продукт, який можна доповнювати і змінювати з урахуванням потреб конкретного користувача.

Розглянута методика, заснована на використанні апарату спрямованого експерименту і розробленої моделі інноваційного розвитку підприємств, дозволить створити ефективний інструментарій оцінки механізму розробки і реалізації стратегічного плану інноваційного розвитку туристських підприємств Харківського регіону.

Список літератури:

1. Шиманська В. В. Формування збалансованої системи показників для туристичної галузі України / В. В. Шиманська, Н. В. Фарафонова // *Вісник [Київського інституту бізнесу та технологій]*. – 2017. – Вип. 2. – С. 67–69.
2. Сментина Н. В. Напрямки удосконалення організації процесу стратегічного планування в Україні на мезорівні / Н. В. Сментина // *Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. праць*. – 2016. – Вип. 1. – № 60. – С. 57–63.